



Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego



NARODOWE
CENTRUM
KULTURY



BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubuskie

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu
Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025

Bardzo Młoda Kultura 2023-2025 – woj. lubuskie

Ewaluacja lokalna

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Bytomiu Odrzańskim, 2025

Badania w ramach programu NCK Bardzo Młoda Kultura 2023-2025

SPIS TREŚCI

Założenia ewaluacji lokalnej	2
Sesja plakatuwa „Podróże z kulturą”	4
Ankiety wydzieranki.....	7
Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektu	11

Założenia ewaluacji lokalnej

Zgodnie z regulaminem programu ewaluacja była przeprowadzana w ramach lokalnych partnerstw, nawiązanych dla realizowania lokalnych projektów edukacyjno-animacyjnych z udziałem młodzieży. Projekt *Bardzo Bytomska Kultura* powstał w partnerstwie obejmującym realizującego projekt partnera operatora programu w województwie lubuskim - Regionalnego Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK), którym jest Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Bytomiu Odrzańskim oraz partnerów lokalnych współpracujących z realizatorem projektu – Szkołę Podstawową im. J. Wybickiego w Bytomiu Odrzańskim, Sekcję teatralno-aktorską Centrum Kultury w Bytomiu Odrzańskim, Świetlicę Środowiskowa w Bytomiu Odrzańskim oraz Zespół „Wierzbniczanki z Kapelą”.

Celem ewaluacji lokalnej było:

- Określenie odniesienia projektów lokalnych do potrzeb młodzieży w kontekście jej wolnego czasu oraz podmiotowego uczestnictwa w kulturze z uwzględnieniem dwóch aspektów tematycznych:
 - komunikacji międzykulturowej/kontaktów z różnorodnością kulturową
 - lokalnego dziedzictwa kulturowego/tożsamości lokalnej.
- Określenie sposobów zaangażowania młodzieży w diagnozę lokalną, realizację oraz ewaluację projektów.

Ewaluację przeprowadzili realizatorzy partnerstw lokalnych przy wsparciu zespołu badawczego z Uniwersytetu Zielonogórskiego – partnera RCAK. Zespół badawczy przygotował niezbędne materiały i narzędzia do realizacji ewaluacji przez partnera regionalnego. Przeprowadził także dwa szkolenie oraz monitorował postępy w realizacji ewaluacji oraz służył pomocą w formie bieżących konsultacji.

Do ewaluacji projektów lokalnych wykorzystano metodę panelu z elementami warsztatu. W ramach tej metody zastosowano dwie techniki: sesję plakatową „Podróże z kulturą” oraz Ankiety-Wydzieranki. Efektami przeprowadzonej ewaluacji są: dokumentacja fotograficzna sesji plakatowej „Podróże z kulturą”, wypełnione Ankiety-Wydzieranki oraz Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektów lokalnych przygotowany przez partnerów lokalnych.

W badaniach ewaluacyjnych wzięła udział młodzież, która uczestniczyła w projekcie *Bardzo Bytomska Kultura*.

Sesja plakatowa „Podróże z kulturą”

W trakcie sesji plakatowej młodzież, która uczestniczyła w projekcie *Bardzo Bytomska Kultura* odpowiadała na pięć otwartych pytań, które stanowiły punkt wyjścia do dyskusji. Przedstawiciele partnera lokalnego dokumentowali fotograficznie spotkanie. Dokumentacja ta została przekazana Zespołowi Badawczemu, który reprezentował operatora programu w województwie lubuskim – Regionalne Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK).

Co się działo w projekcie?/co robiliście?

- było bardzo śmiesznie
- dużo się przechodziliśmy z miejsca do miejsca i świetnie się bawiliśmy
- działo się dużo ciekawych rzeczy między innymi gotowanie, nagrywanie tiktoków i super zabawa
- działo się dużo ciekawych rzeczy takich jak gotowanie i nagrywanie
- nagrywaliśmy film, uczyliśmy się śpiewać i śpiewaliśmy, robiliśmy shake i patrzyliśmy na polskie ziola, nagrywaliśmy tiktoki
- nagrywaliśmy spot reklamowy o Bytomiu Odrzańskim
- nagrywanie tiktoków
- nauczyłem się nowych kultur poprzez śpiew
- projekt się nazywaliśmy razem spot O Bytomiu Odrzańskim
- projekty, działo się bardzo dużo, fajnie się bawiliśmy i nagrywaliśmy spot o Bytomiu Odrzańskim
- spędzaliśmy wspólnie czas, nagraliśmy tiktoki
- spróbowaliśmy szejki, spędziliśmy wspólnie czas
- super rzeczy
- śpiewaliśmy
- w projekcie razem nagraliśmy spot o Bytomiu Odrzańskim i świetnie się bawiliśmy
- warsztaty kulinarne, nagrywanie tik toków, warsztaty aktorskie

Co było cenne w projekcie? Jakie były plusy projektu? Co Wam się podobało?

- wszystko (3 odpowiedzi)
- bardzo dobra pogoda, fajni ludzie, śmiesznie
- bardzo dużo zabawy
- była bardzo fajna atmosfera, byli przemili ludzie
- była miła i przyjazna atmosfera
- cały projekt

- fajne osoby, jedzenie
- nagrywaliśmy tiktoki
- nagrywanie tiktoków, wspólna zabawa
- plusy były takie, że mogliśmy bawić się i w ogóle
- podobało mi się to, że wszyscy się do tego angażowali i się wszyscy świetnie bawiliśmy i mogliśmy razem spędzać czas
- podobało mi się że pięknie spędzaliśmy czas
- podobało mi się że spędzaliśmy ze sobą fajnie cza
- podobało mi się, że nauczyłam się czegoś nowego w kreatywny sposób
- podobały mi się nagrania na siłowni
- spędzanie czasu z koleżankami
- śpiewanie z Wierzbniczankami

Co wymagałoby zmiany w projekcie?/Jakie były minusy? Co Wam się nie podobało?

- za mało zajęć (2 odpowiedzi)
- brak
- było słychać ludzi, którzy rozmawiali
- dziwni ludzie a poza tym wszystko super
- jestem zadowolona ze wszystkiego
- mało występowałam
- nic takiego nie było
- nie ma żadnych minusów
- nie nudziłam się
- nie podobało mi się, że było chaotycznie
- Nie podobało mi się, że troszeczkę nie mówiłem za dużo, ale poza tym wszystko było super
- nie wiem
- niektórzy dziwni ludzie
- problemy z dźwiękiem
- wszystko było super, nie ma żadnych minusów

Jakie efekty przyniósł projekt? Co Wam dało uczestnictwo w projekcie? Czego się nauczyliście?

- dzięki projektowi mniej boję się przed kamerą
- jak robić dobry Shake, super spędzony czas

- jak wygląda kultura ludowa w moim regionie i na pewno to mnie bardzo zaintrygowało
- nagrywaliśmy tiktoki, nauczyłam się nazwy ziół, dało mi to że jestem sławna
- nauczyliśmy się śpiewać piosenki hopa cupa
- nauczyłam się działania przed kamerą
- nauczyłam się wszystkiego
- nauczyłem się mówić do kamery
- niczego
- poznałam nowe osoby i nauczyłam się dobrze gotować
- super spędzony czas
- umiejętność nagrywania Tik toku, poznałem ziola
- w poznaniu nowych ludzi, dobre gotowanie

Jak projekt zmienił Wasz sposób spędzania czasu wolnego?

- żaden/w ogóle/nic nie zmienił (5 odpowiedzi)
- nic nie zmienił, bo było tylko raz w tygodniu (2 odpowiedzi)
- bardzo fajnie, ponieważ nie nudziłam się w domu, tylko byłam w otoczeniu fajnych ludzi i była bardzo dobra atmosfera
- chęć występowania przed kamerą
- cieszyłam się bardziej
- częściej chciałabym występować przed kamerą
- częściej chciałem spędzać czas przed kamerą
- mogliśmy pośpiewać i nauczyć się więcej o folklorze
- nie nudziłem się w wakacje
- spędzam czas bardziej kreatywni jestem bardziej zmotywowana

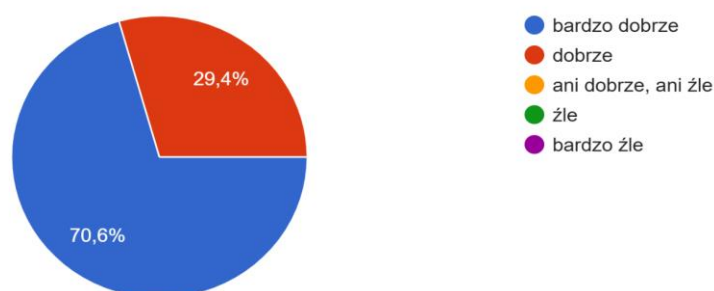
Ankiety-Wydzieranki

Ankietę-wydzierankę wypełniło siedemnastu uczestników projektu *Bardzo Bytomska Kultura*. 70,6% badanych młodych osób oceniło projekt bardzo dobrze, a 29,4% dobrze.

Wykres 1. Ogólna ocena projektu

Jak ogólnie oceniasz projekt?

17 odpowiedzi



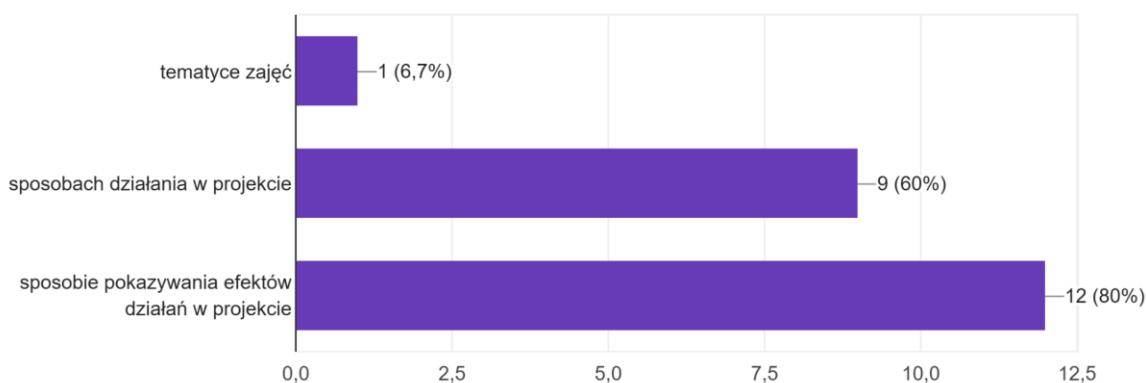
Źródło: opracowanie własne

80% ankietowanych wskazało, że w projekcie *Bardzo Bytomska Kultura* mogło współdecydować o sposobach pokazywania efektów działań projektowych. 60% badanych stwierdziło, że mogło współdecydować o sposobach działania z projekcie. Tylko jedna osoba zadeklarowała, że mogła współdecydować o tematyce zajęć.

Wykres 2. Możliwości współdecydowania w projekcie

W projekcie mogła(a)s współdecydować o...

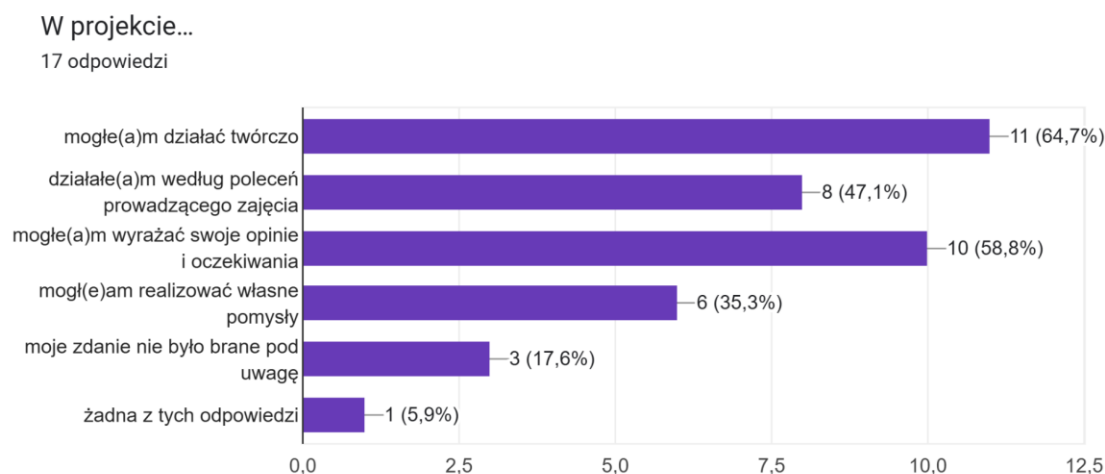
15 odpowiedzi



Źródło: opracowanie własne

Wśród wszystkich uczestników ewaluacji projektu *Bardzo Bytomska Kultura* 64,7% zadeklarowało, że w projekcie mogli działać twórczo. 58,8% młodych osób stwierdziło że w tym projekcie mogli wyrażać swoje opinie o oczekiwania. Z drugiej strony prawie połowa respondentów (47,1%) wybrała odpowiedź, że w projekcie „działałem(a)m według poleceń prowadzącego zajęcia”. Podobnie z jednej strony 35,3% badanych wskazało, że mogli realizować swoje własne pomysły, ale z drugiej strony 17,6% stwierdziło, że w projekcie ich zdanie nie było brane pod uwagę.

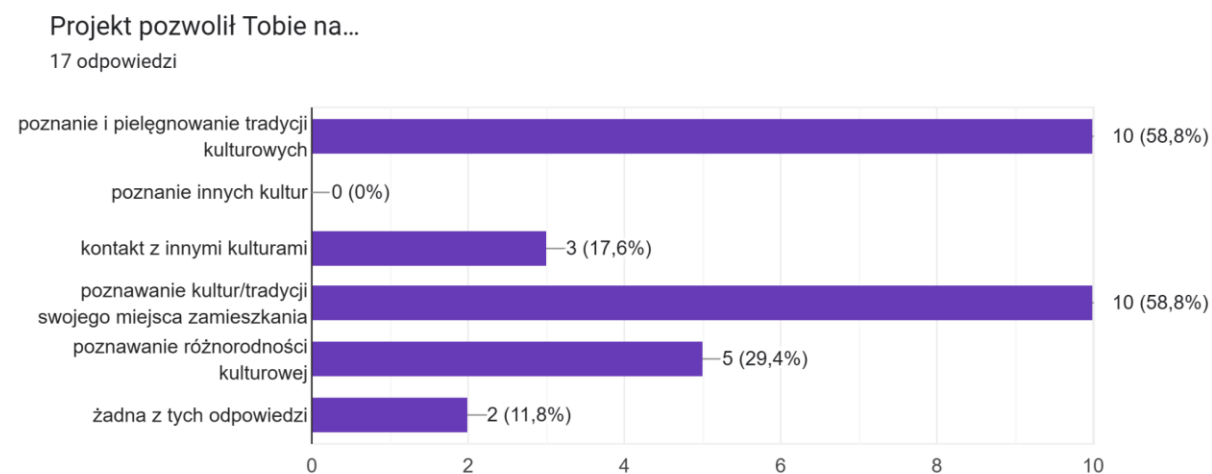
Wykres 3. Wymiary podmiotowego uczestnictwa młodzieży w projekcie



Źródło: opracowanie własne

Uczestnicy ewaluacji projektu *Bardzo Bytomska Kultura* najczęściej (58,8%) wskazali, że dzięki udziałowi w projekcie mieli możliwość poznania i pielęgnowania tradycji kulturowych i/lub poznania kultury/tradycji swojego miejsca zamieszkania. Pięć badanych osób stwierdziło, że udział w projekcie pozwolił im na poznanie różnorodności kulturowej. Trzech respondentów wskazało odpowiedź „kontakt z innymi kulturami”, a dwóch wybrało opcję „żadna z tych odpowiedzi”.

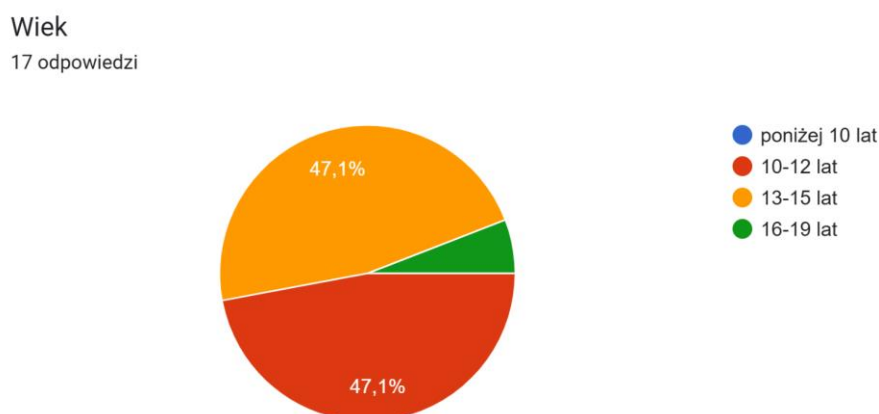
Wykres 4. Rodzaje działań podejmowanych w projekcie



Źródło: opracowanie własne

Uczestnicy ewaluacji projektu *Bardzo Bytomska Kultura* byli w wieku 10-12 lat lub w wieku 13-15 lat. Tylko jeden badany zadeklarował, że był w wieku 16-19 lat.

Wykres 5. Wiek młodzieży



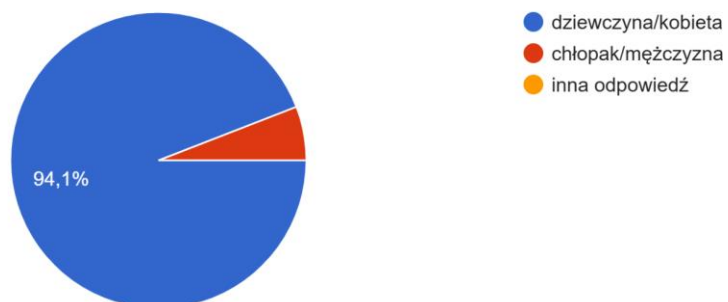
Źródło: opracowanie własne

Prawie wszystkie osoby, które wzięły udział w ewaluacji projektu *Bardzo Bytomska Kultura* zadeklarowały, że były dziewczyną/kobietą. Tylko jedna osoba wskazała odpowiedź „chłopak/mężczyzna”.

Wykres 6. Płeć młodzieży

Płeć

17 odpowiedzi



Źródło: opracowanie własne

Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektu

Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektu *Bardzo Bytomska Kultura* przygotował przedstawiciel partnera lokalnego.

Projekt „Bardzo Bytomska Kultura” zrealizowany w Bytomiu Odrzańskim zgromadził młodzież o różnych zainteresowaniach i w różnym wieku, oferując im przestrzeń do działań twórczych, integracyjnych i rozwojowych.

Z perspektywy realizatora projekt przyniósł szereg wymiernych i niematerialnych efektów, a także cennych obserwacji.

Co się udało?

- **Integracja młodzieży** - Uczestnicy pochodzili z różnych środowisk: ze świetlicy, grupy wokalne i teatralnej. Zaskoczeniem było, że zaczęli się naturalnie mieszać - np. „zbuntowane” nastolatki ze świetlicy uczestniczyły w warsztatach filmowych z młodszymi dziećmi, co przyniosło korzyści obu stronom. Młodszy czuli się dowartościowani, starsi - bardziej zaangażowani. Był to również przejaw sieciowania w projekcie nie tylko uczestników, a instruktorów, przedstawicieli instytucji zaangażowanych w projekt - szkoły oraz domu kultury i świetlicy.
- Współpraca **międzypokoleniowa** - **Zorganizowano działania łączące młodzież z seniorami. Mimo początkowych obaw, uczestnicy świetnie** poradzili sobie z komunikacją i współpracą. Wspólne działania pokazały, że wiek nie jest barierą w twórczym działaniu. Zespół folklorystyczny dostał nowej energii od wokalistek, a młodzież polubiła repertuar folkowy poprzez jego zrozumienie podczas warsztatów wokalnych.
- **Budowanie tożsamości grupy** - W trakcie projektu uczestnicy zaczęli mówić o sobie jako o jednej grupie - „Bardzo Bytomska Kultura” – bez względu na wcześniejszy podział na grupy tematyczne. To ważny element budowania lokalnej wspólnoty kulturalnej. Ponadto byli żywo zainteresowani pokazaniem swojego miasta z jak najlepszej strony. Dając swoje propozycje, uczestnicząc w warsztatach filmowych. Dzięki temu owoce pracy są autentyczne i działają w sieci.
- **Sprawczość i inicjatywa uczestników** - Młodzież samodzielnie zaproponowała nagrywanie filmików na TikToka, co nie tylko zintegrowało grupę, ale również dało uczestnikom poczucie wpływu na projekt.

- **Skuteczna metoda przełamywania barier** - Rozpoczęcie projektu od wspólnego gotowania i jedzenia okazało się trafionym pomysłem. Uczestnicy przyznawali, że to pozwoliło im szybko się otworzyć i poczuć swobodnie.

Co było trudne / Co się nie udało?

- **Jednorazowość działań** - Uczestnicy wyrażali wyraźną potrzebę kontynuacji działań. Zajęcia były dla nich angażujące i satysfakcjonujące, ale zbyt krótkie. Chcieliby mieć więcej okazji do takich spotkań, a także poczucie ciągłości.
- **Nierówny poziom zaangażowania w grupach początkowych** - Na starcie widoczne były różnice w aktywności między uczestnikami z różnych środowisk, jednak dzięki integrującym działaniom udało się je zminimalizować.

Obserwacje i refleksje

- Dzieci i młodzież mają duży potencjał twórczy, ale potrzebują bezpiecznej przestrzeni do jego wyrażania. Działania projektowe pokazały im, że można kreatywnie spędzać czas, tworzyć wartościowe rzeczy, a przy okazji dobrze się bawić i poznać nowych ludzi, co w okresie wakacyjnym nabrało dodatkowego waloru - zabicia poczucia nudy bez wyjeżdżania z miasta.
- Udział w warsztatach wokalnych, nawet dla mniej utalentowanych muzycznie, okazał się dużym wsparciem emocjonalnym i szansą na budowanie wiary w siebie. Jedna z uczestniczek powiedziała: „Nawet nie wiedziałam, że tak ładnie potrafię śpiewać. I że folklor może być fajny jak hip-hop”.
- Praca zespołowa z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi (film, TikTok, drony) bardzo skutecznie angażuje młodzież i pozwala im łączyć zainteresowania z kulturą lokalną. Zaangażowanie w promocję Bytomia Odrzańskiego przynosi realne skutki- dbanie o miejsce (np. zgłoszenie potrzeb ustawienia nowych koszy na śmieci w młodzieżowych „miejscówkach” i otwarcie się na promowanie swojej małej ojczyzny, poczucie dumy i odpowiedzialności.

Wnioski i rekomendacje

1. **Warto kontynuować i rozwijać projekt** - np. w formie stałych zajęć cyklicznych.
2. **Dobrze sprawdzają się działania integrujące** – nieformalne i kreatywne, jak wspólne gotowanie czy tworzenie filmów.
3. **Warto rozwijać elementy współpracy międzypokoleniowej** - seniorzy i młodzież potrafią się wzajemnie inspirować.
4. **Należy tworzyć przestrzenie, które dają młodzieży realne poczucie wpływu** - samodzielne inicjatywy są kluczem do ich zaangażowania.